

KVINNORNAS TIDNING

N:o 5. 3:dje årg.

4 Februari 1923

Annonnspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiafdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6.—, 1/2 år Kr. 3:50 1/4 år Kr. 2:—
Lösenummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1923.

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Sörj ej! Dikt av Ruth Almén.
Inom egna gränser: Det industriella kriget.
Den evige gudens sändebud. Av Frigga Carlberg.
Barn och läxor. Av Gunhild Palmér.
Åkenskapsfrågan.
Kritik.
Teater.
Märkliga kvinnor: Drottning Kristina. Av S. L.
En audiens. Av Edith Rodhe.
I Rosenhof. Av Luise Westkirch.

Utlandskrönika i sammandrag

Under den gångna veckan har den franska inringningen av Ruhr fullbordats, därom vittnar bl. a. utbelevandet av alla direkta telegram från ockupationsområdet. När de åter bliva synliga skola de helt säkert vara starkt franskt färgade.

Samstämmiga meddelanden från Paris och Berlin giva tillkänna, att Frankrike vidtager alla åtgärder för att göra besittningstagandet av Ruhr effektivt. Det passiva tyska motståndet synes dock ännu obrutet. Den medling i Ruhrfrågan man väntat inom Nationernas förbunds i Paris samlade tiomannaråd med statsminister Branting som initiativtagare har uteblivit, sedan Frankrike givit tillkänna, att det icke tillåte ett dylikt ingripande. Fransk räddhåga parad med ont samvete! Förbundsrådets gloria, som aldrig varit synnerligen lysande, har ytterligare bleknat.

Orientproblemet har under den gångna veckan åter trätt i förgrunden. Den 31 jan. framlade engelske utrikesministern lord Curzon på Lausannekonferensen för den turkiske delegaten Ismet Pascha en fullständig sammanfattning av de allierades fredsvillkor. Alla tvistefrågor voro här lösta på ett för Turkiet antagbart sätt utom den som gällde herraväldet över vilajetet Mosul, vilket såväl England som Turkiet gör anspråk på. Det engelska förslaget understöddes av både den franska och den italienska delegationen.

Samtidigt med att detta meddelande utsläpptes, nåddes världen emellertid av underrättelsen, att den turkiska regeringen i Angora mottagit en information från den franska av innehåll, att denna alldeles icke betraktade det engelska fredsprogrammet som slutgiltigt, utan vore villig att fortsätta underhandlingarna med Turkiet.

Nyheten synes ha slagit ned som en bomb i England, där man karakteriserar det franska handlingsättet som ett hugg i ryggen på den engelske vapenbrodern.

Den franska pressen tar de engelska förebräelserna med lätt hjärta. "Le Temps" åter sålunda första, att Frankrike ju omöjligt kan vara entusiastiskt för det engelska fredsprogrammet, vilket går ut på att tillför-

säkra England Mossuls oljerikedomar, befria Grekland från att betala skadestånd och hindra Frankrike från att göra några vinster.

Den tyska pressen betraktar Frankrikes underliga uppträdande som ett schackdrag, åsyftande att förlänga Orientkrisen och därigenom vidmakthålla Englands behov av det franska understödet, vilket skulle betalas med engelska eftergifter åt Frankrike i fråga om dess Ruhrpolitik. De tyska tidningarna frukta, att manövern skall lyckas, men tro samtidigt, att den skall undergräva Englands förtroende till Frankrike och därigenom i framtiden komma Tyskland till godo.

Från London meddelas att överenskommelse träffats mellan England och Förenta staterna ifråga om den engelska krigsskuldens fondering samt dess likvidering under en tidsrymd av 62 år. Inom de båda ländernas ledande finanskrisar tillmätes överenskommelsen en utomordentligt vikt även med hänsyn till världsförhållandena i allmänhet. En första ljusning!

Kritik.

Likasom bland vildarna i Nordamerikas skogar sönerna döda sina fäder, så snart dessa blivit gamla och svaga, så sker också i litteraturen.

H. Heine.
Det är i själva verket, när man blott har det nödvändigt stora självförtroendet och det lika nödvändigt stora föraktet för andra, en alldeles utomordentligt lätt sak att vara recensent.

C. Hauch.
Alla döda auktorer hava en stor förtjänst framför de levande. Vilken är den? — De äro döda.

J. H. Kellgren.
Kritik är skärskådning eller rättelse, vare sig av andra eller sig själv, för att genom den hitta sanningen. Men många av våra skriftställare åskilja icke Parnassen och Gröna gängen, när de ha sak emot varandra, kasta de saken ifrån sig och dusta ihop med briflar och skällsord. Det bevisar ej satsen, att man smadar personer, som icke haft den slumplyckan att vara av samma tanke, eller att man krigrar mot vederpartens åra, i stället för hans mening.

O. v. Dalin.
Intet är vedervärdigare än majoriteten, ty den består av några få kraftiga ledare, av skälmar, som ackommodera sig, av svaga, som giva efter, och av massan, som följer med utan att ens det minsta veta vad hon vill.

J. W. v. Goethe.
Blanden eder aldrig i politiska partistrider och haven icke en enda människas sak för ögonen utan hela människlighetens.

F. V. Raspail.

SÖRJ EJ!

Sörj ej över sorgen, hjärta!
Sorgen är den skarpa mejseln
i en konstnårs vana händer!
Om du ock av smärta skälver,
sörj dock icke över sorgen!

Konstnärn med den skarpa
mejseln
har en evighet för ögat.
Evoigt skall hans konstverk
bliva:
Återge hans stora tankar
utan fel och utan fläckar!

Pår han icke? — Skall han
lägga
ned sin mejsel och med tårar
fatta släggan för att krossa
dessa dyra block, som skulle
återgett hans stora tanke?

Ruth Almén.

Den evige Gudens sändebud.

Av Frigga Carlberg.

Förra året utgavs i England ett ganska omfattande arbete — ej mindre än 337 sidor — med titel *Quaker Women*, av Mabel Richmond Brailsford, utgörande en historik över märkeskvinnor inom denna egendomliga religiösa rörelse.

I allmänhet vet man ganska litet utanför de anglosachsiska länderna vad kväkarna äro för slags folk. Man vet att de skilja sig från andra människor i seder och bruk, att de bära en särskild klädedräkt, känd för sin enkelhet, att de säga du till alla, höga och låga, att de ej avlägga ed och ej bära vapen, att männen ej blotta sitt huvud, ej ens inför konungen samt att de ej betala tionde till prästerskapet.

Det är ungefär allt vi veta om kvakerismen och dock är det en rörelse av historisk och etisk innebörd, full av personligt gripande psykologi med snart 400-åriga anor.

I varje stor epokbildande rörelse i världen ha kvinnorna tagit del vid männens sida, de ha kämpat samma kamp, burit samma smäle och lidit samma martyrdöd. Men i och med att den stridande rörelsen blivit en *segrande*, blivit en makt, ha kvinnorna ställts utanför; så var det vid kristendomens genomförande i världen, så var det vid franska revolutionen och så har det alltid varit inom varje religiöst eller världsligt samfund — *utom bland kväkarna*. Hos dem stå ännu den dag i dag år stiftarens ord om full likställighet mellan man och kvinna i människovärde fast som en oomtvistlig grundprincip.

När George Fox, kvakerismens stiftare, uppträdde år 1647 och förkunnade vad "den inre rösten" bjöd honom att tala, hade Storbritannien varit sönderslitet av religions tvister under mer än hundratals år. En regent antog den religionen och hans efterträdare en annan. Kronan på verket satte dock Henrik VIII, då han som erkant romersk-katolska kyrkan som överhuvud, reformationen utan alltid uppfatta det hela som en strid, där alla krafter sätts in på att besegra motparten och för egen del tillförsäkra sig största möjliga vinst.

Det kan ju synas djärvt av en kvinnotidning att blanda sig i ett manligt evigt av föreliggande slag och i skjuta därför framför oss en man, vars ord böra vara värda beaktande.

Presidenten i Förenta staterna Harding yttrade för något år sedan i ett tal om den industriella oron bl. a. följande tankvärda ord: "Jorden förstar efter den goda viljans flöde och samförstånd heter dess källa. Men är samförstånd tänkbart i industrien, när misstänksamhet, misstroende och hat råda överallt och växa i styrka för varje konflikt? Hur är det möjligt med den förefintliga klyftan mellan rikedom och fattigdom med en del människor som leva i tryggt välstånd och andra som stå inför det ständiga hotet av arbetslöshet och nöd? Samförstånd är

ste sig mot påven och förklarade sig själv vara kyrkans högsta myndighet. Som ett talande exempel på den vrånbild av religion den officiella kyrkan föredro, må berättas att på samma dag och samma plats brändes tre protestantiska präster för sin tro. Tolv år förut hade Anne Askew blivit bränd, därför att hon förnekade transsubstantionen (d. v. s. prästens makt att förvandla bröd och vin till Kristi lekamen och blod).

Man förstår att sinnen voro mogna för det nya budskapet som först och främst ville fred och rättvisa bland människor på kristlig grund och bakom vilket låg den allvarligaste övertygelse och den renaste osjälviskhet.

George Fox föddes 1624, son till en fattig vävare, känd under namnet "rättfärdige Christer". Även på mödernet lär han ha haft synnerligen god påbrå. Under det första inflytandet av Knox och Calvin intog kvinnan en mycket låg ställning, nekades undervisning, såsom saknande själ. Mot denna senare beskyllningen citerar Fox jungfru Marias lovsång över den väntade världens frälsare: "Min själ prisar storliga Herran — Kvinnor voro skapade för att tjäna Gud, därmed ansåg han frågan utdebatterad."

Och kvinnorna följde även de "den inre rösten" som bjöd dem att förkunna ordet, — utan fruktan för straffet som väntade dem: fängelse och spöslitning. Utan eskort reste de genom England, Irland och Skottland, till och med över haven. Med glädje offerade de tid och pengar, hälsa och kraft för att lyda "den Evige Gudens budskap".

Fox hade ofta tillfälle att bryta en luns för kvinnan, och det första avbröttet av en predikan, som fick så många efterföljare, gällde hans försvar av en kvinna. Hon hade vid ett offentligt möte i "gavelhuset", som kväkarna eller Vänerna kallade kyrkan, framställt en fråga, men på grund av sitt kön nekats svar och strängt tillrättvisats av den officierande prästen. Detta gjorde ett starkt intryck på kvinnorna och ökade hastigt "Vännernas" antal, icke endast av unga entusiaster, utan många medeltålders kvinnor, vilkas liv enligt den tidens uppfattning, var slut.

Den första av Fox' kvinnliga lärjungar var Elisabeth Hooton, en gift kvinna, nära femtio år som blev, efter Fox själv, den förste kväkarepredikanten. Främst står kanske "kvakerismens fostermoder" Margaret Fell, vars omvandelse inföll 1652. Hennes hem *Swartmoor Hall* blev samlingsplatsen för kvakerismens anhängare under såväl lugnare tider som under förföljelsen och en tillflykt för alla som behövde en sådan. Ännu i dag är Swarthmoor Hall rörelsens medelpunkt, innehåller dess bibliotek samt tryckeri och utgiver dess skrifter. Margaret

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

(Inf. gen. Göteborg. Tandläkarsällskap)

Tandläkare Anne-Marie Heijde

Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågning: Vard. 1/2-1/2. Övriga
tider efter avtal.

Fells stora organisationsförmåga
kom här på sin rätta plats.

"Budskapet" nådde alla utan åtskillnad. Tjänsteflickan erhöi sin husbondes tillåtelse att fara över havet till Nya England och till Turkiet för att predika evangelium. Den rike lantbrukarens änka, som var så stolt över sin gård, sin kreatursuppställning och sitt hem, började hålla öppet hus för kringresande predikanter och bar med glädje förlusten av sin egendom, som kyrkliga eller juridiska myndigheter frångöt henne. Jane Stuart, "naturlig" dotter till James II, lämnade hovet och förtjänade sitt uppehälle med arbete på åker och äng eller vid spinnet för att få tjäna sin Gud bland de förföljda "Vänerna".

Det arbete kvinnorna utförde för kväkarrörelsen erhöi en fast organisationsgrund 1660. Uppgiften att lindra fattigdomen och svårigheterna, försorsakade av den ökade förföljelsen, hade vuxit "männens sammanslutning" över huvudet, och Fox inrättade en "kvinnornas sammanslutning" (meeting) för att hjälpa och råda dem. Under en storm av opposition blev planen dock verklig och var av oerhörd nytta. Sjukbesök och fattigunderstöd, fängvård, platsanskaffning för tjänstflickor, lärlingsplatser åt fattiga kväkaregossar hörde till de många sysslorna. Denna organisation fortfor att verka ända till 1896, då den uppgick i människens förening till ett enda "General Council".

Sådana voro några av resultaten av George Fox' lärdomar åt sin tids kvinnor. I denna tidsålder av tygelöst självsvåld å ena sidan och trångsynt bigotteri å den andra kom

Till JULKALASEN

Färga Edra klädningar och blusar med

Marknadens hittills över-
träffade och billigaste hem-
färg. Fråga Eder hand-
lande eller tillskriv

A.-B. NADCO, GÖTEBORG.

I VARIE SVENSKT HEM

som vill följa
dagshändelserna
inom politikens
handels, kon-
stens och littera-
turens område
**läser man
numera**

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.

Egna fonder: Kr. 72,650,000:—

Notariatavdelning.

Förvaltar enskildas och kassors värdehandlingar mot billig avgift.

MERKURTVÅLEN

använd enligt bruksanvisningen
giver ett stort resultat.

hans kallelse som en frisk fläkt med löfte om en ny värld, som öppnade fängseldörrarna för de i mörker bundna.

Kvinnliga präster var egentligen ingen nyhet i England. Sålunda hade Elisabeth Hooton, innan hon anslöt sig till kvakerismen, tillhört baptisternas samfund och där predikat offentligt, men detta samfund hade råkat i lägervall och då Fox' lära i huvudsak vilade på samma grunder, men hade mera liv och allvar i förkunnelsen, kände hon sig tillhöra den. Detta hindrade dock ej att saken väckte anstöt och i Robert Barclay's "Apology", utgiven 1701, ägnar författaren en sida åt "Kvinnorna som präster", "erfarenheten av den utomordentliga nyttan därav sätter saken över alla invändningar däremot". Och ett flygblad, skrivet av Maragaret Fell, själv en framstående predikant, hänvisar den ortodoxe skriftlärd till den här förut nämnda Marias lovsång, vilken flitigt användes i katolska gudstjänstens ritual. — "Stå ni icke i skuld till en kvinna för hennes predikan, ni bruka hennes ord i er dagliga bön och likväl vilja ni förbjuda kvinnorna att tala."

Men argument är ett dåligt vapen mot en fördom. En liten skrift, tryckt 1699, visar att motståndet Elisabeth Hooton mött femtio år förut, ännu fortlevde. Titeln på den lilla skriften är vittne nog: "En vanlig dialog mellan två lantmän, den ene en kristen, den andre en kväkare, angående Kvinnliga predikanter; varuti bevisas att kvinnors predikande är stridande mot skriftens ord och bör betraktas som en förvillelse av Djävulen".

Prästskapets ovilja är förlåtlig, liksom en nyare tids politikens, då kvinnorna brukade avbryta deras vältalighet med anmärkningar som ofta vunno åhörarnes bifall. Förföljelse, fängelsestraff, spöslitning genom sju städer, hängning eller att brännas å bål endast ökade fanatismen. Anklagelserna voro stundom ganska lindriga, i ett fall heter det: dömd till fängelse för att ha "tilltalat en präst"; i ett annat fall: "uppmanat folket att ångra sina synder" o. s. v.

Redan vid Fox' första fängelsestraff i Derby 1650 riktades kväkarnas uppmärksamhet på nödvändigheten av reformer inom fängvården. Som den främsta här står Elisabeth Fry, som i början av 1800-talet fortsatte den gamla kampen — nu med framgång. Det var under en humanare lagstiftning och lugnare politiska förhållanden, än när Elisabeth Hooton från Lincoln Castle skrev sitt klagobrev till "Him in Authority" över förhållandena i Englands fängelser.

George Fox talade ofta om sin "vi-

BLOMMOR

levereras å nästan hvilken plats som
helst i världen

Vasa

Blomsterhandel

GUSTAF EKMAN

GÖTEBORG, STORGATAN 31

TELEFONNR. 1034. CODE N. G. B.

TEL. 434/10363

Redaktionen av

The Florists Telegraph Delivery

Association U.S.A. samt

Blumenspenden-Vermittlung, Berlin

Ca 4000 blomsteraffärer

orden rundt äro anslutna.

Barn och läxor.

Av Gunhild Palmér.

Nu börjas det snart igen, nu är julferien redan slut, nu sitta friluftsfågeln åter samlade kring aftonlampan med böckernas mångfald framför sig och plugget börjar.

— Nu gäller det att taga i på allvar, säger pappa, och mamma nickar bekräftande.

— Med glatt mod gå vi att återupptaga arbetet efter jullegheten, förkunna lärare och lärarinnor, det är en härlig gåva, arbetet — begagna den väl.

De ha så rätt, det är en härlig gåva. Och stora som små böra med glädje och lust anamma dem, aldrig kan det nog kraftigt betonas.

— Skolan, ja — den är visst inte tråkig, säger din flicka eller din lille pys, men se läxorna, det är det ledsamma!

Och så äro vi, som förr, framme vid frågan: Skall jag hjälpa barnen med läxläsningen, söka göra den så "gladlynt" och lätt som möjligt — eller bör jag överlämna mina små ät kvällsarbetet på egen hand? Liksom skolan under förmiddagen har dem helt under sin ledning, i båda fallen utan gemenskap med mor eller far alltså?

— Barn böra tidigt lära att lita på sig själva, det är av stor vikt för deras framtida självständighet, lyder en ofta hörd och upprepad mening. Och ingen torde ha lust att förneka den.

Men i själva verket är det nog så, att våra barn under arbetet i skolan — vid läxförhör, skrivningar, räkningar o. s. v. — måste lita på sig själva i en grad, som vi vuxna mången gång glömma av, ehuru vi lite var gått igenom erfarenheten.

Det finns elever, som helst lita på kamraters "viskningar" under en lektion, men något gott resultat av den skolgången uppnås inte, det veta vi allesammans. En god elev får minsann "stå på egna ben" när det gäller, någon annan råd finns där i en viktig stund inte.

Blir då denna säkerhet mindre, vetandet mer vacklande, grunden mindre solid, om hemarbetet utförts så att säga "i sällskap" med far eller mor, om svårigheterna klarats under deras överinseende, om de intressanta punkterna diskuterats gemensamt — om med ett ord, far eller mor varit en stunds kamrat med sitt barn i det arbete, som upptager — och måste upptaga — så stor del av barnets dag? Behöva vi tro det?

Klagomål över att man "så lite får rå om sina barn" under skoltiden, höras ofta från föräldrars sida, "skolan på förmiddagen, läxorna efter middag! När ha vi barnen?"

Sant nog — men varför inte försöka, så vitt möjligt är, "rå om dem" den tid, de i alla fall vistas i hemmet med sina böcker och sin kvällslampa?

Kunde läxläsningen inskränkas till en timme under skoltiden, bleve problemet löst av sig självt — men därhän komma vi inte med våra nuvarande kurser, det förstär vi; överläsningen måste såsom det nu är ställt, upptaga en betydande del av

sion": the Liberty of the Creation (Världens frihet). Och ännu i dag fortsätta hans efterföljare kampen för samma mål. Det sätt, varpå de föra sin kamp har förvärvat dem aktning och förtroende.

AKTIEBOLAGET GÖTEBORGS BANK

GÖTEBORG

STOCKHOLM

100 avdelningskontor i västra och östra Sverige

Grundad år 1848

Egna fonder Kr. 78.750.000

Emottager penningar å sparkasse-, kapital- och depositionsräkning till högsta gällande ränta.

Utlämnar hemsparbössor.

Bankens notariatavdelning förvaltar föreningars och kassors medel, enskilda förmögenheter samt testaments- och förmyndaremedel.

Obligations- och fondavdelningar.

Fullständig bankrörelse i övrigt.

barnets tid i hemmet. Följ med dem då, förklara vad de ej fullt fattat i skolan, gör t. ex. översättningsarbetet dubbelt intressant genom att vara med i berättelsen, förhör inte alltid och i alla ämnen — för mycket nit kan skada självständigheten, det är sant! — men stå ditt barn till tjänst, då så behövs, och var framförelt med i arbetet, låt barnen känna det goda, glada intresset, som gör tillvaron så rik och som ger minnen, de där aldrig blekna!

— Det tar i alla fall mycken tid, i ett hus finns mycket av annat slag att beställa — kommer ibland invändningen — åtföljd av en suck. Ja visst. Men är det någon far eller mor, som verkligen innerst innetror, att den tid, de möjligen kunna offra på sina barn, är bortkastad? Och är det inte ett underligt skäl — nästan med en nyans av "svepskäl" över sig — då någon faller ett yttrande som detta: "Man skall inte sysselsätta sig för mycket med barnen, de bli bortskämda!"

Inte för mycket, nej. Inte klema bort dem, inte göra dem osjälvständiga i arbetet — men den faran löper du visserligen inte, om du skänker dem ditt verkliga, ingående personliga intresse, i arbete som i lek.

Tvärtom tror jag, vi våga påstå, vi alla som ha erfarenhet av den glädje och gamman ett dylikt intresse skänker åt ett barns vardagsliv, inte minst vid läxböckerna i kvällslampans sken: den tid, du själv offerar där, kommer att bli dig ersatt med ränta en gång i tiden!

Herr Blomsterblad talar i erum allvarsamt med den unge man, som nyligen förlovat sig med husets unga, enda dotter:

— Tro nu inte annat än att jag mycket väl vet hur underbar, skön och härlig etetera kärleken är, men jag säger dig, att mitt förstånd kommer att taga skada, om jag på det här viset kväll efter kväll ska se dig sitta med Elsas hand i dina, dina ögon bligande in i hennes — för höge farao, människa, giv då akt på mej och min hustru. Inte bär jag mig åt på det där förryckta sättet mot henne?!

Ynglingen: — Snälla farbror, det skulle inte jag heller göra, om det vore fråga om tant Josefina!

Också en skilsmässorsak.

Det är nog ej endast i våra dagar skilsmässor mellan äkta makar sökts på ganska lösa och stundom rätt så besynnerliga grunder.

Inför rätten i en mindre svensk stad stod för åtskilliga år sedan en man, som begärde skilsmässa från sin hustru på grund av att denna enligt hans eget uttalande saknade — fysik.

— Fysik! — utbrast den perplexe domaren. — Vad i all världen menar ni! Ni ha ju två barn tillsammans, och detta kunde väl ej gärna vara möjligt, om er hustru saknade fysik.

— Ja, herr domare, inföll mannen, för den sakens skull är det ingenting som fallerar. Men fastän jag köpt hustru min två nya äkta schalar, en klädning och en ny fin hatt får hon ändå ingen fysik som andra fruntimmer.

Mannen menade figur. Han fick sin skilsmässosökans avslagen.

Lagen är grym.

Hon slår igen de hundra kärleksromanerna och går ut i livet med tron att mannen är sådan. Hur annorlunda om hon med författarens benägna tillåtelse fått titta in genom nyckelhålet på den bemälda porten! Hon skulle därvid snart upptäcka

hur den ädle hjälten väl innanför portarna blivit en helt annan. En vardagligt prosaisk människa i nattrock och tofflor, vilken genom ideliga små tupplurar å husets alla bekväma ligg- och sittplatser ta'r igen sig från sin tidigare kamp. Hur samme man, som i romanen med glädje ville offra livet för sin älskade, nu i verkligheten knorrar för att taga upp den trådulle hon tappat i golvet.

Men detta får hon aldrig veta, emedan romanen slutar just där en annan och betydligt mera invecklad kamp begynner, nämligen kvinnans kamp att för sig behålla den man, som tillkämpat sig henne.

Kurzum: kvinnan inträder i äktenskapet med ett övermått av poesi och fantasi, som hon inhämtat i romanerna. Det vore kanske lyckligare om hon talade i erum med sin mamma och lärde sig se livet i verklighetens nyktra ljus. Nu går hon med poesiens skimrande färgband för ögonen och blir missräknad när detta övergår i vardagens grå — då ginge hon utan alla överspända illusioner över livets Rubicon och mottog med jämmer och uppmärksamhet den nya tillvaro som upprullar sitt skiftande panorama på andra sidan vigseln.

Herr Blomsterblad talar i erum allvarsamt med den unge man, som nyligen förlovat sig med husets unga, enda dotter:

— Tro nu inte annat än att jag mycket väl vet hur underbar, skön och härlig etetera kärleken är, men jag säger dig, att mitt förstånd kommer att taga skada, om jag på det här viset kväll efter kväll ska se dig sitta med Elsas hand i dina, dina ögon bligande in i hennes — för höge farao, människa, giv då akt på mej och min hustru. Inte bär jag mig åt på det där förryckta sättet mot henne?!

Ynglingen: — Snälla farbror, det skulle inte jag heller göra, om det vore fråga om tant Josefina!

Också en skilsmässorsak.

Det är nog ej endast i våra dagar skilsmässor mellan äkta makar sökts på ganska lösa och stundom rätt så besynnerliga grunder.

Inför rätten i en mindre svensk stad stod för åtskilliga år sedan en man, som begärde skilsmässa från sin hustru på grund av att denna enligt hans eget uttalande saknade — fysik.

— Fysik! — utbrast den perplexe domaren. — Vad i all världen menar ni! Ni ha ju två barn tillsammans, och detta kunde väl ej gärna vara möjligt, om er hustru saknade fysik.

— Ja, herr domare, inföll mannen, för den sakens skull är det ingenting som fallerar. Men fastän jag köpt hustru min två nya äkta schalar, en klädning och en ny fin hatt får hon ändå ingen fysik som andra fruntimmer.

Mannen menade figur. Han fick sin skilsmässosökans avslagen.

Lagen är grym.

Hon slår igen de hundra kärleksromanerna och går ut i livet med tron att mannen är sådan. Hur annorlunda om hon med författarens benägna tillåtelse fått titta in genom nyckelhålet på den bemälda porten! Hon skulle därvid snart upptäcka

hur den ädle hjälten väl innanför portarna blivit en helt annan. En vardagligt prosaisk människa i nattrock och tofflor, vilken genom ideliga små tupplurar å husets alla bekväma ligg- och sittplatser ta'r igen sig från sin tidigare kamp. Hur samme man, som i romanen med glädje ville offra livet för sin älskade, nu i verkligheten knorrar för att taga upp den trådulle hon tappat i golvet.

Men detta får hon aldrig veta, emedan romanen slutar just där en annan och betydligt mera invecklad kamp begynner, nämligen kvinnans kamp att för sig behålla den man, som tillkämpat sig henne.

Kurzum: kvinnan inträder i äktenskapet med ett övermått av poesi och fantasi, som hon inhämtat i romanerna. Det vore kanske lyckligare om hon talade i erum med sin mamma och lärde sig se livet i verklighetens nyktra ljus. Nu går hon med poesiens skimrande färgband för ögonen och blir missräknad när detta övergår i vardagens grå — då ginge hon utan alla överspända illusioner över livets Rubicon och mottog med jämmer och uppmärksamhet den nya tillvaro som upprullar sitt skiftande panorama på andra sidan vigseln.

Herr Blomsterblad talar i erum allvarsamt med den unge man, som nyligen förlovat sig med husets unga, enda dotter:

— Tro nu inte annat än att jag mycket väl vet hur underbar, skön och härlig etetera kärleken är, men jag säger dig, att mitt förstånd kommer att taga skada, om jag på det här viset kväll efter kväll ska se dig sitta med Elsas hand i dina, dina ögon bligande in i hennes — för höge farao, människa, giv då akt på mej och min hustru. Inte bär jag mig åt på det där förryckta sättet mot henne?!

Ynglingen: — Snälla farbror, det skulle inte jag heller göra, om det vore fråga om tant Josefina!

Göteborg.

meddelar

Brand- och Avbrottsförsäkring

samt

Liv-, Livränte- och Kapital

försäkring.

OBS! Sveas förmåliga

BARNFÖRSÄKRINGAR!

INBROTTSFÖRSÄKRA i Sveas

dotterbolag ASTREA.

Min mamma använder
alltid Mustads margarin.

Det är onödigt att koka kläderna

om man använder Rinsol. Genom att

lägga kläderna i blöt i en ljum Rinsol-

lösning över natten och genom att

skölja dem väl morgonens därpå bli de

reng och snövita. Endast de smut-

sigaste ställen behöva rengöras lätt

med Rinsol.

På grund av dess absoluta

renhet lockar Rinsol på sig

självtvättningen ut smut-

sen utan kokning och utan

gnuggning.

Det reducerar arbetet till

det minsta möjliga och

sparar bränsle.

Rinsol

SUNLIGHT SÄPTVÅL AKTIEBOLAG, GÖTEBORG.

Begär alltid

Kobbs

The

Räkna på knogarna.

Det finns ett ännu enklare sätt att
ihågkomma dagarna antal i årets 12
månader än att rekapitulera den be-
kantade minnesversen: "Trettio dagar
har november" o. s. v.

Detta är att räkna på knogarna.
Man börjar med januari på vänstra
handens pekfingerknoge, därpå fe-
bruari i svackan efter den, mars på
långfingerknogen, april i svackan,
maj på ringfingerknogen, juni i
svackan, juli på lillfingersknogen,
augusti återigen på pekfingerknogen
o. s. v. Man finner nu att alla må-
nader med 31 dagar komma på kno-
garna, de övriga 5 månaderna i svack-
korna emellan dem. Att 4 av dessa
senare ha 30 dagar och "en allen" 28
är ju allom bekant.

När det sålunda gäller att hastigt
kunna bestämma, hur många dagar
man kan räkna med i en månad är
sättet att räkna på knogarna både
osvikligt och geshvint.

Bomullstyger - Möbelyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad vi önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
Söndag kl. 1.30 Billighetsföreställning:
Bajaderen
Kl. 7.30:
Barberaren i Sevilla

Lorensbergsteatern
Söndag kl. 1.30:
Barnföreställning **Rödluvan.**
Kl. 8: För sista gången:
Ålska
Måndag kl. 8. Premier: **Generaldirektören**

FOLKTEATERN.
Varje afton kl. 8:
Nyårsrevyn 1923.
Söndag kl. 1.30 Billighetsmatiné:
När byskomakaren och byskräddaren gifte bort sin pojke.

Nya Teatern.
Söndag kl. 1.30 Billighetsmatiné:
Barken Margareta.
Varje afton kl. 8:
Neckens Dotter

LILLA TEATERN.
Söndag kl. 1.30 Matiné: **Den 27 Augusti**
kl. 7 och 9
Hemslavinnor.

TEATER.

Nya Teatern i Göteborg har under veckan haft premiär på en tysk fars "Neckens dotter". Pjäsen är icke uppsedeväckande märklig, men den är rolig, med ett bra funnet, hitfylls, vederliga, icke utnyttjat uppslag, och handlingen trasslar på ett mycket lustigt sätt ihop sig under de tre första akterna till en härlig, i vilken styckets hjälte synes ohjälpligt insnodd. Den lyckliga lösningen kommer emellertid snabb och behändig i den fjärde akten. Huvudrollen innehades av direktör Selander, som gjorde den med smittande gott humor, och väl sekunderades av de medagerande, bland vilka funnos åtskilliga bra typer.

Publiken hade roligt, vilket inte vill säga litet. Det är sannoligen inte lätt för hrr teaterdirektörer att i fråga om lustspel och farsor förnöja nutidens publik, som inställt sina krav på skämtsam underhållning i överensstämmelse med biografernas knalleffekter i den vägen och högeligen blaserad, knappast förmår draga på munnen ens åt Chaplins och den rundögde Harolds värsta vansinnigheter.

(Med ensamrätt för Sverige. Eftertryck ej tillåtet).

I Rosenhof.
Roman av **Luise Westkirch.**
Översättning av — e.

10.
"Skrattar du?" frågade han hotande.
"Ska jag kanske lipa för att en sådan där elak käring öser ur sig. På tistlar sticker man sig. Vem har bett er ta i dem."
"Tar jag i tistlar?"
"Två gånger på en dag, först en ung, sedan en gammal. Ni måste vara såderes förtjust i tistlar."
"Du, rivjärn!" — grälade han. — "Jag vill inte veta av ditt hän. Vi två ha' inte vaktat svin tillsammans."
Han tömde det lilla glaset i ett drag. "Ett till!"
Julia hämtade det, skenbarligen oberörd av hans grovhet. "Skål, herr Wieprandt!" Lågt tillfogade hon:

"Om vi också inte vaktat svin tillsammans — men skulle ni en gång sitta i klämman, riktigt i klämman, som det kan råka hända vem som helst, så kom bara till Julia. — Men, för närvarande, låt dem inte skratta ut er."
Hennes ord gjorde Paul ännu mera rasande. Munsbiten höll på att kväva honom. Han ville bara dricka. En sådan dag! — Först grälet med verkmästaren, sedan Lisas föraktfulla ord, den strandade förhoppningen att kunna göra något av sin uppfinning, och kronan på allt, styvmodern som skymfde honom inför hela Rosenhof! — Och han som höll så styft på sin värdighet.
Otåligt sökande såg han kring rummet. Var tog Ede Wessel vägen? Hans vän, som enligt överenskommelse för länge sedan bort vara där. Han brann av längtan att få ge sina känslor luft, och här fanns ingen annan än tiggarföljet. Han steg just upp för att flykta till sin egen kammare, då han upptäckte Schack längst in i källaren. Han tog genast sin sejdell och gick till honom; det var, som om något tvingat ho-

nom. Han måste tala med en människa. Och till denne kände han sig dragen, fast han blott sett honom några få gånger.
"Skål!" hälsade han. "Får jag lov?" och hans röst darrade.
Schack gjorde plats. "Skål, go' vän!" Sedan med en sidoblick ur sina blixtrande ögon: "Förargelse i familjen, förmodar jag?"
Paul gjorde en avvisande rörelse. "Det frågar jag inte efter."
Schack nickade. "Så tycker jag med. Familj är en alldeles överflödigt inrättning. Bara till hinder för en duktig karl! Kostar pengar — och kostar förargelse. Jag har aldrig belamrat mig med familj. Men det förs man inte säga till kvinnfolken, heller inte till gröngölingarne. Vid en viss ålder tror varenda ung man att världen kommer att stå stilla, om han inte gifter sig med sin dulcinea och får eget hushåll. Det ser för resten ut, som stode ni också på den punkten!"
"Visst inte", motsade Paul trotsigt. "Det ska' tusan bry sig om fruntimmer!"
"Nå, se det tycker jag om. Skål!

Spendera på kvinnfolk — men präster och kyrkan och allt det där lämna vi i fred. — Jag tror vi kommer gott överens go'vän. Wieprandt var visst namnet, om jag hörde rätt nyligen?"
"Smeden Wieprandt är min far."
"Jaha. Och ni är också smed, sader ni nyligen också. Arbetar visst i en vagnfabrik?"
"Tills i dag — har jag arbetat där."
"En väldig kåk! Där förtjänas nog också multum."
För Pauls sinne stod plötsligt eftermiddagens strid. "Åh, de kunde förtjäna mycket mer", svarade han dystert, "om inte verkmästarna voro sådana förb. nöt."
"Under vilken arbetar ni då?"
"Reineke, heter han."
Schack smackade med tungan. "Känner ni honom kanske?"
"Ryktesvis, bara ryktesvis. En riktig grobian, säger folk, stor i truten skall den patronen vara, men med kunskaperna lär det vara si och så."
"Det stämmer", sade Paul, "en riktig skojare. Han hade också för

länge sedan fått sitt respas, om han inte haft en gynnare i styrelsen. Hos arbetarne ska' allting gå efter linjal, men själv är han en liderlig sälle. Han brummar som en björn vid den minsta förseelse, och så kan han inte ens sköta den enklaste bokföring. Pängarna till sjuk- och invalidkasorna ligga ofta hela månader i en slarvig skrivbordslåda i hans rum. Han har inte tid för sina eviga fruntimmershistorier att betala ut dem."
"Nej, verkligen?" Schack ryckte närmare för att höra bättre. "I en låda i hans rum? Det är väl ändå inte möjligt?"
"Jag har själv sett det med egna ögon."
"Ja, så då går det verkligen bra långt. För resten — ni tycks heller inte vara så vänligt stämd mot honom. Eller hur?"
Vreden i Pauls sinne, ökad genom tillförsel från flera olika källor samlade sig i en ström av hämndlysten förbittring emot hans förste vedersakare, vilken enligt hans åsikt genom sitt handlingssätt blivit orsak till alla de senare kränkningarna. Han slog knytnäven i bordet.

"Om jag kunde spela den tölpen ett riktigt spratt en gång, så skulle jag gärna offra min arbetslön för fyra veckor."
"Det nöjet kan ni kanske få betydligt billigare. Men vad var det då mellan honom och er? Eller kanske vill ni helst inte tala om det?"
"Varför inte?" Paul såg mot dörren, ännu ingen Ede synbar. Varför skulle han inte berätta saken, och kanske därigenom skaka av sig tyngden i sitt sinne. "Det är ingen hemlighet. Där fanns nog folk omkring i verkstaden, som hörde på. Men jag vet inte, om ni riktigt förstår just den punkten, som det handlar om. Vad är ert hantverk?"
"För ögonblicket arbetar jag på ett bygge. I någon riktig lära har jag aldrig varit, det tyckte den gamle var onödigt. Men när man har slagit sig genom världen snart i fyrtio år, så får man en idé om många hanteringar. — Men först låt oss dricka. Pothoff kan laga ett slags grogg, ja, vet ni, en sådan grogg! Jag bjuder på ett glas. — Fröken, hitåt!"

"Gubbens" Specialiteter:
konserv **Gubbens egen**
rekommenderas. **Ostronanjovis**
Gubbens Kalasbullar

**Märkliga kvinnor:
Drottning Kristina.**

II.
Vad åter Karl Gustaf angår blir det med åren allt genomskinligare, att kronan hägrar betydligt starkare i hans framtidsförhoppningar än den unga drottningen själv. Han förräder denna för Kristinas känslor kränkande ärelystnad ända till pinsamhet vid hennes sista och avgörande tronavsägelse. Av fruktan att drottningen ännu en gång såsom förut skett genom påtryckningar skulle förledas att återtaga sitt av stora delar av svenska folket djupt beklagade beslut, hade han till sin förmån i största hemlighet förberett en djärv, politisk kupp, vars clou utgjordes av några kring Uppsala under de kritiska dagarna sammmandragna trupper. Medan han alltså står fullt rustad att med stöd av sitt talrika parti förverkliga sin högsta önskan att så hastigt som möjligt komma i besittning av Sveriges tron, bevarar han en ytterre mask av likgiltighet för den väntade värdigheten och av en väl spelad undfallenhet och undersåttlig förvordnad gentemot drottningen.
Det är tydligt att en så klarögd intelligens som Kristina, även om hon i detta fall höll god min skulle genomskåda hans spel och syften. Denna omständighet i förening med övriga lyckosökare intriger kring hennes person, de hopade regeringsbördorna, rikets ekonomiska trångmål genom ett ändlös och utarmande krig, ensamheten i ett land, vari hon så långt hon kunnat överblicka, ej funnit en enda med henne besläktad och jämbördig ande — allt detta bidrog tvevelsut till att göra avskedet mindre tungt.
Isynnerhet måtte det förhållande vartill hon på grund av ett förhatat löfte kommit till Karl Gustaf, varit henne ytterligen plågsamt. Man gör säkerligen intet misstag genom att häri söka kardinalskälet till hennes avsägelse. Ett löfte var Kristinas helgjutna och genomärliga natur heligt. Hon ville ej ens söka att bortförklara det, och hon märkte snart nog att

hon ej genom de högsta utmärkelser skulle kunna komma pfalzgreven att glömma att det var givet. Hans enträgna anspråk på hennes hand funno slutligen genklang hos hela folket. Vare sig han spelar rollen av den otröstliga giljaren, som i bevakande ordalag söker mildra hennes hårdhet, eller resignerat drager sig tillbaka i tålig bidan, står skulden lika öppen. Den kan endast betalas med henne själv — eller med tronen.
Att Kristina ingen gång lät sig övertyga om att frieriet gällde henne själv, röjer det svar hon redan 7 år före abdikationen gav på gjorda föreställningar om hans sorg över hennes obeveklighet. — Jag, yttrade hon torrt, känner pfalzgreven bättre än I alla.
De händelser som följde och de förödmjukelser Kristina senare fick utstå vid sina besök i Sverige visade att hon haft rätt. Den tillgivenhet hon, trots allt, bevarat för sin lekbroder och den beundransvärda välvilja, varmed hon understött hans planer, även när deras egoistiska motiv lågo i öppen dag, blevo icke likvärdigt besvarade.
Allt detta är omständigheter som måste läggas med i vågskålen när det gäller att bedöma Kristinas beslut att lämna sitt land. Härtill kom såsom ett tungt vägande skäl religionen. Enligt Kristinas egen uttalande försäkras skulle denna ha spelat den viktigaste rollen vid själva avgörandet. Det finns heller ingen anledning att betvivla hennes eget vittnesbörd, hälst om man betraktar de religiösa motiven såsom droppen för mycket i ett redan rågat mått. Ty kronologiskt tillkommer detta skäl åtskilliga år senare än hennes tronavsägelse första gången var aktuell och då friheten att helt och fullt få ägna sig åt studier och tankearbete, åt resor och kännedom om världen andrages såsom de förmästa orsakerna till densamma.

Värda beaktande äro de yttranden drottningen själv faller om sin handling i ett brev till Chanut:
"De", skriver hon, "som granska denna handling efter de bland människor vanligen gällande grundsätserna, skola utan tvivel klandra den. Men jag skall aldrig besvara dem med något försvar för egen räkning. Under den stora fritid jag bereder mig, skall jag aldrig bli nog sysslöslös att återkalla dem i minnet. Den tiden skall jag använda till att undersöka mitt förlutna liv och rätta mina villfarelser utan fruktan och ånger. Vilken glädje skall det ej bereda mig att minnas, att det fröjdade mig att göra människor gott och att jag utan misskund tuktat dem, som förtjänt att tuktas"...

Det bidrag till sin karaktäristik Kristina skänker i dessa senaste ord är med sanningen överensstämmande. Vill man utan att låta sig bländas av hennes överlägsna intelligens söka finna svar på frågan, huruvida hennes karaktär sådan den var även erbjöd garantier för rättfärdighet och humanitet för de personer som vistades i hennes närhet, måste detta ovillkorligen bli: en storslagare natur, mera befriad från småsinne, från falhet och ränker, finner man icke. Hennes goda huvud kunde stundom förläda henne till spetsigt skämt, men hennes goda hjärta förbjöd att detta någonsin blev elakt eller nedrigt. De människor hon gynnade överhopades med bevis på ynnest och välvilja, de människor hon beundrade och aktade skänkte hon sin beundran och aktning, i rikaste mått och utan hänsyn till deras samhällsställning och börd. Men såsom vi i det följande skola se kunde hon även utan hänsyn tukta den som gjort sig ovärdiga hennes förtroende, och hennes slag föll då omutligt och hårt.
För Kristina, som själv besatt ett i sanning ovanligt personligt mod, vilket aldrig sökte sig omvägar till något mål, var varje handling av feghet och obehörighet en styggelse. Denna egenskap framkallade i förhållande till hennes omgivning såväl de ridderligaste dragen i hennes natur som den enda verkligt avskyvärda och oursäktliga handlingen i hennes växlingsrika liv.
(Forts.)

Marknadens allra främsta äro
Lundgrens Théer
Utmärka sig genom sin styrka och utsökt fina arom samt garanteras rena och oförfalskade.
Borgen för äkta vara.

En audiens.

Av **Edith Rode.**
Det stod en ensam kvinnogestalt i slottets lilla trädgårdsrum och såg ut i den våta, rägndrypande allén, där höstens bjärtfärgade blad lekte sin sista trista dans med döden.
Hon var liten till växten och mycket smärt. Den något styva klädningens djupa veck försökte utan framgång förläna gestalten mera fylighet, huvudet satt vackert på den smala halsen, ansiktet ägde fina, men bleknade drag.
Över de smala skuldrorna låg en knypplad schal, vars snibbar samlades över bröstet och fasthölls av en diamanbrosh, en anordning, som åt gestalten gav en nästan patetisk jungfrulighet, ett skimmer av ungdomlighet. Vacker och kroppslös som en evighetsblomma.
En dörr öppnades ljudlöst.
— Överste von Trenschen, ers kunglig höghet.
Det var en mjuk kvinnoröst, som talade, och det låg en frågande ton däri.
Stämman som svarade var vänlig.
— Jag vet, att det snart är tid för mig att göra toalett, Louise — jag har själv bett översten komma.
En högväxt man med spänstig hållning trädde raskt in i rummet: — Ni har låtit kalla mig, ers kunglig höghet. Tyvärr fick jag veta det först sedan jag återkommit från

min ridtur. — Han förde den smala hand, som räcktes honom till sina läppar.
— Ah, — det bråskar icke. — Ett par blida, skygga ögon sågo nästan förskräckt upp i hans. — Det var något min bror sagt, men — hon gjorde en inbjudande åtbörd med handen — skall vi inte sätta oss? — Efter ett ögonblick fortsatte hon: Min bror berättade — talade om — att ni har sagt — att ni ämnade

LUX KRYMPER EJ YLLE.
Mjuka, ulliga plagg såsom strumpor, barnsossor, handskar, ytterkläder, filis, ylleunderkläder, o. s. v. hålla sin ursprungliga mjukhet och krympta icke om de tvättas med LUX. Det är tillverkat särskilt för tvätt av all slags ylle, flanel, siden och omtaliga vävnader och lämnar allting friskt och behagligt.
LUX säljes endast i paket.
LUX
SUNLIGHT SÄPTVÄL AB GÖTEBORG

TREVLIG och INTRESSANT
FÄRSKA NYHETER VÄRDEFULLT INNEHÅLL
GÖTEBORGS MORGONPOST
Den största morgontidningen

Handskkompaniet
Drottninggatan 42
TELEFON 15379
GÖTEBORG
ALLTID TREVLIGA NYHETER I
HANDSKAR och VANTAR

Omplantering af Krukväxter
verkställes såväl i hemmen som äfven i vår lagerlokal af därtill utbildad fackman. Låg kostnadsberäkning. Prima jordblandningar jämte krukor i alla dimensioner tillhandhållas.
FLORALAGRET, 4:e Långgatan 3. Telefon 49070.

VID DÖDSFALL
Ring 3623 eller 14090
C. L. Schmidts Begravningsbyrå
24 Kungsgatan 24, Göteborg.
Anordnar allt till begravning hörande på erkänt bästa sätt till ytterst billigt arvode. Solidaste och vackraste likkistor och svepningar.

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR
Korsgatan 4, Telefon 8462
Rekommenderas!

Emilie Petterssons Broderiaffär
(Inneh. A. HÄRSTRÖM)
KUNGSFÄRDIGATAN 45 TELEFON 5881
Färdiga ritade arbeten ständigt på lager till billigaste priser. Garner och alla slags tillbehör för handarbeten i största urval.

En kritik är en enskild persons åsikt, som ofta blott visar oss, om den bedömande står över eller under den han bedömer.
H. C. Andersen.

Varje förständig husmoder använder Pellerins Margarin i hushållet

adoptera ett barn — en son. — Hon såg upp med sin milda, rädda blick. Det har gjort mig så glad. — Hennes röst rest skälde.

Översten reste sig. — Prinsessa! sade han i låg upprörd ton.

— Först — hon gjorde ett ögonblicks uppehåll för att få valde över sin röst — först — blev jag inte så glad. Det överväldigade mig — det var som om — hon smälte litet skyggt och såg ned — men det förstärkte mig inte.

— Jo, jag förstår det, sade han sakta.

Hon skakade på huvudet. — Men ju mera jag tänkte på det, desto gladare blev jag. Jag förstod er längtan — jag har själv känt den.

Det blev en paus.
— Irmgard, sade han mycket lågmält, jag tror inte ni förstår. — Han tystnade.

Hon nickade. — Jo, jag förstår. Ater föll tystnaden mellan dem. Så såg hon upp. Och leendet, som skälvde om hennes mun var så rörande, att mannen vände bort sin blick.

— Och för det att vi båda två känt det på samma sätt — vill jag känna mig hava del i er adoptivson. — Hon reste sig upp och stod framför honom: — Jag blir icke hans mor, sade hon mycket lågmält, men jag skall känna, som om jag vore det.

Översten såg genom det höga fönstret ut i den trista parken. — Har hans kungliga höghet icke berättat något mer för er, prinsessa?

Hon såg frågande på honom: — Är det något mer? — Och då han icke svarade, tillade hon efter en stund med sin milda röst: — Är det några särskilda omständigheter

BRÄUTIGAMS KONDITORI

REKOMMENDERAS

förknippade därmed?

Han flyttade sin blick från de nästan avlödade träden till hennes blida, bleknade ansikte. Så såg han åter bort.

— Är det något, ni inte kan säga mig, så säg det icke, sade hon dämpat. Hon smälte och såg modigt upp till honom, därför att hans blick var bortvänd: — Kommer ni ihåg vårt heliga löfte att tro på varandra och att vara trogna — jag har aldrig tvivlat och aldrig svikit.

— Prinsessa! — Han vände sig till henne: — Ni kommer aldrig att kunna förstå —

— Allt! sade hon med ljus stämma.

— Nej, ni kommer aldrig att förstå, upprepade han långsamt. — En mans väsen är eld och blod — en kvinna är dröm och doft. — Han gjorde en åtbörd av hopplöshet.

Prinsessan smälte. Ett litet fördolt leende: — Ni sade en gång, att jag var den tappraste — hennes stämma skälvde — att jag var den svagaste kvinna med den tappraste själ. — Hon tystnade.

— Det är aderton år sedan, sade han.

Hon såg upp: — Skulle de aderton årens ensamhet ha gjort mig mindre tapper?

Han studsade: — Ensamhet?

— Jag har varit mycket ensam, sade hon lugnt, och jag vet, att också ni har varit det. — Hennes ögon blickade in i hans, och hon fortsatte hastigt: — Åh, tro icke, att jag beklagar mig. Jag har ofta känt det som en lycka — jag visste, att vi voro två!

Han såg ett ögonblick på henne och sade sedan i låg, men nästan hård ton: — Prinsessa, det är min son!

Hon såg på honom utan att förstå.
— Min egen son, upprepade han häftigt, nästan med raseri. Och vad jag önskar är icke att adoptera min son, utan att legitimeras mitt äktenskap. Hans kungliga höghet måtte ha missförstått mig.

Hennes hand smög sig upp till hjärtat och slöt sig hårt tillsammans. — Jag har icke vågat — jag har icke nämnt — jag har icke torts säga er det förut — inte av feighet — jag är inte feg — men för det att jag visste — för det att jag visste — Han tystnade.

Hon såg upp: — För att skona mig?
— Ja för att skona er.
Den hårt knutna handen under hjärtat gled åter ned: — Och hur

gammalt är — ert hemliga äktenskap?

Ett ögonblick tvekade han. Sedan sade han: — Sexton år.

Hon böjde sitt huvud. Det blev mycket tyst.

— Det har varit mig en pina och en plåga, sade han inträngande — tro mig, prinsessa, jag har många gånger kommit till slottet för att berättat er allt.

Hon teg.

— Min hustru, sade han lågt — min hustru är en god kvinna. Och min son — Han tystnade.

Stilheten i rummet lade sig hårt på hans nerver: — Den där gången då ni skulle ha förmåls med kronprins Karl, rådde jag er själv att mottaga frieriet.

Hennes ögon sågo med förvånat allvar in i hans: — Bad ni mig?

— Ja, sade han våldsamt, jag bad er. Han sänkte blicken och gjorde en åtbörd av tvekan. — Kanske bad jag er om det motsatta — jag var desperat — jag var icke mig själv — jag minns — åh, Irmgard, ni minns nog själv att jag var halvt vansinnig den gången — jag visste icke vad jag gjorde eller sade —

— Ja, jag minns, svarade hon milt.

— Och det var inte för min skull, ni avlog kronprinsens anbud? frågade han häftigt.

— Nej, svarade hon utan att lyfta blicken, det var för min egen skull.

— Tänk också på, att er äregirighet aldrig varit stor.

Nu blickade hon upp. Och för första gången såg han ett stolt, nästan skarpt uttryck i de blåa ögon, vilka han under tjugo år känt som bävande och blida.

— Jo, svarade hon och lät sin stolta blick vila i hans. — Min äregirighet var stor. — Bliken starka glans släcktes och blev borta. Hon såg åter ned: — Men min kärlek var större.

Det låg undertryckt vrede i överstens röst, då han åter talade.

— Ers kungliga höghet undervärderar min känsla — men vad som förekommit, gör mig nästan försvarslös. Ni kan icke förstå mig. Ni förstår mig icke ens om jag säger er — att jag trots allt varit er trogen.

Hon teg. Hon höjde icke ens blicken. Hon stod alldeles stilla och såg ned.

— Men vad vet ni om en mans känslor, sade han nästan hetsigt. Ni går här och lever er drömande och överklaga liv som en kvinna.

HANDESKAP OCH VÄNTAR
Omplantning av Krukväxter
PATENTERADE
HAVREGRY
Spara tid. — FÄRDIGKOKTA på 3 MINUTER. Spara bränsle.
OBS! VÅR HYGIENISKA FÖRPACKNING.

Bertha Anderson

Korsgatan 15 - Göteborg
— Telefon 5122 —

Vackra färgäktade Tvättyger. Bomullsflaneller, Ylle-Klädningsstyger, Gardiner, sol- och tvättakta. Möbelytter, konstvävda och tryckta. Borddukar i linne och bomull. Sängtäcken, Tricotvaror, Reformliv, Snörliv, Strumpor, Yllekofor. Broderier. Blekta och oblekta Vånader av bästa fabrikat. Vaddtäcken. Prima Ylle-stickgarner.

Ett smakfullt

hårt bröd höjer måltiden.

Bergmans Enkas Stökum Delikatessbrödsort rekommenderas Eder. Säljes i väls. Spec. aff. i Gbg. I. p. tel. 40928, 10887.

ja, som en kvinna, en oätkomlig kvinna — och bygger ett altare åt det heliga löftet —

Hon gjorde en rörelse och han hejdade sig brådstörtat: — Icke åt löftet, sade hon.

— Jo, åt löftet, upprepade han, eller åt det, som ni kallar kärleken, edra drömmar. — Och vid himlen, Irmgard, sade han plötsligt i ett utbrott av uppriktighet, jag finner det vackert, rent och underbart — tro icke, att jag står här och förebrår er något, men försök dock att förstå hur fjärran det är från en mans verkliga liv — försök att förstå att en man icke är en blomma, en fjärril eller en kvinna.

Hon böjde sitt huvud djupare. De fina läpparna darrade litet. Som i ett leende eller i gråt.

— Jag har också drömt, sade han lugnare, men icke som ni. — Jag drömde — då först — vilda drömmar. — Jag drömde om en värld där endast ni och jag fanns — jag har rasat — jag har drömt — drömmar som skulle komma er att rysa och förfäras.

— Jag drömmer dem själv, svarade hon.

Han såg ned på hennes bleka sänkta ansikte, som var så djupt sänkt, att han endast kunde se pannan. Han skakade på huvudet: — Ni vet icke vad ni själv talar om, sade han med ett överseende, i vilket klang en ton av ömhet. Era tankar — ack, Irmgard, era tankar äro som blomblad och fjärrilsvingar.

— Tro mig, jag känner kvinnorna, jag känner dem. — Intet orent har någonsin snuddat vid edra tankar, ingen lidelse har grumlat er sinne, jag har alltid tänkt på er som min

VID DÖDSFALL
Damblusar
i Crêpe de chine, tvåtsiden, yllepoplin, Luvisca, Viyella. Svarta blusar från 7.50. Svarta ylleklädnings, passande för sorg, från 24.50.
O. F. Hultbergs Blusaffär
Husargatan 40

KOLI VED
COKES
C. N. ANDERSSON
Tel. 27.80, 69.72, 108.49, Göteborg.

GÖTEBORGS NYA BEGRAVNINGSBYRÅ
FLODIN & UHRBOM
Järntorget. Tel. 10212, bost. ankn.

Rum, dubletter, våningar och affärslokaler samt sommarböjen önskas hyra gen.

A/B Svea-Byrå
TEL. 7720-7790-7700
ÖSTRA HAMNGATAN 45

skyddsängel, och jag har alltid vetat, att ni varit det. Jag tror icke att jag är någon dålig karl, Irmgard, men även den bäste man skulle synas er låg och usel, om ni kunde läsa hans tankar. — Så — så högt stå de goda kvinnorna över den bäste bland män — så högt står ni!

Det blev så stilla. Det blev så tyst och stilla, att den förgyllda pendylens lätta pickande tonade ut i rummet med en nästan skrämmande klarhet.

Prinsessan rätade på sig. Hon gjorde ofrivilligt den handrörelse med vilken hon brukade avskeda uppaktande.

— Tiden för min toalett är tyvärr inne, sade hon.

Det jagade en vredesbölja genom honom. Det var första gången som denna hand icke räcktes honom för att han skulle gripa och hålla den fast. Men i nästa ögonblick erfor han en känsla av lättnad. Bandet hade slitits. Nästan alldeles smärtfritt.

Han drog andan djupt, böjde sig ned och lyfte handen, som hängde orörlig, nästan dold i klädningens djupa veck.

— Jag tackar ers kungliga höghet, sade han sakta och tryckte sina läppar mot handen. Den låg slappt i hans.

Prinsessan såg på honom: — Det är jag som skall tacka, sade hon, och ännu en gång flammade blicken mot honom, fylld av stolthet. Så lät han den sjunka. — Jag tackar icke för er upplysning om hur män tänka. — Hon gjorde ett uppehåll. — Men jag tackar för er upplysning om hur kvinnor känna. — De fina läpparna darrade som i ett leende eller i gråt. — Det visste jag nämligen inte.

Hon böjde lugnt huvudet till hälsning: — Farsväl hert överste!

Duktyger och Vita Vånader
till fabrikspriser
ALMEDALS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN,
Kungsgatan 55.

523,000 kr. alla bilmärken
i outlösta vinster, finnes på 1889-1893 1918 och 1920 års premieobligationer. Inlösd Edra serie och obligationsnummer, jämte 60, 80, 100 i framt. Giltigt.
Ålmlults Obligationkontor Ålmlult
Varefter vi undersöka om vinst tillfallit Eder.

Köpa
Olof Asklunds Bröd
Det är bäst

Behag
och skönhet äro hos alla välkomna, och vid dagligt bruk av den i rik och utländskt prisbelönta VYV-Ärten följer skönheten till sista alldern. VYV-Ärten säljes i varje affär landet runt. (JATSE)
Aktiebolaget VYV-Fabriken, Västerås.

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 85.78, 86.99

Beda Cramér
Parfumeri • Tval • Bijouteri
Galanteri-Affär
57 Kungsgatan GÖTEBORG Rikstel. 4711

Ziwertz' Momentan
färgmedel för ögonbryn, hår och skägg. Ögonblicklig verkan. Faller ej vid tvättning. Färgen san oskadlig. Finnes i 4 nyanser. I part och minut hos Kungl. Hovleverantör
Ziwertz' Efr.
Lorensbergsgatan No 7, Göteborg. — Tel. 1008

BREVLÅDA.

Mor med erfarenhet. Det låg såkert en viss grad av allvar bakom erbjudandet. H—t H—n är emellertid förvånad över att ännu icke ha fått ett enda anbud. Det finns tydligen icke sådana barn.

Habituee. Helt enkelt emedan vi anse, att det gives andra och fallit ut lika beaktansvärda företeelser, som ingå i ett folks kultur som också fordra sin plats.
Fru E. F.—s, Hjo. Var god insänd manus!

Rättvis. Vi äro övertygade om att den djupaste rättärdighet dikterat er begäran, men finna icke metoden fallt tilltalande.

Läsare. Förf:n ifråga är bosatt i Finland, men är av svensk-norsk börd och har långa tider vistats i Danmark. Följaktligen hemmastadd i Norden.
L. H. S.—n, G. W. G., Lamm, Omöjligt.

Humorist. Vår anekdotberättelse säger sig icke ha varit "i form" (i humor?) under de senaste veckorna, varför anekdoterna blivit tummsladda. Hon lovar en stark upprekning!
Arn. I nästa nr!

Verner Magnusson Kött- & Fläskaffär
Bazar Alliance 42-43. Tel. 10038
rekommenderas till ärade husmodrar.

Köpa
Olof Asklunds Bröd
Det är bäst

Behag
och skönhet äro hos alla välkomna, och vid dagligt bruk av den i rik och utländskt prisbelönta VYV-Ärten följer skönheten till sista alldern. VYV-Ärten säljes i varje affär landet runt. (JATSE)
Aktiebolaget VYV-Fabriken, Västerås.

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 85.78, 86.99

"Då lönar det inte, att jag beskriver något gräl", sade Paul. "Riktigt begripa saken kan endast en fackman, en smed."

Han måste höja rösten. Rummet var nu fyllt av ett väsen, som kunde spränga väggarna. Den blinda Karl, som druckit tre glas beer, hade kastat sig baklänges i stolen högt skrattande medan en enarmad stackare kiftade henne med en fjäder än under hakan än i öronen. Sabnier-Lotta dansade en menuett framför Vilhelm den bedrövade, medan hon berättade att hon dansat samma menuett i balettkåren på teatern. Detta tyckte Kryck-Jakob vara så trevligt att han spände av sitt träben, skyldrade med det som en skiltväg och figurerade mot henne. Och alljämt matades musikautomaten med kopparmynt och den knarrade sin grammfonmusik ut i allt skriket och larmet.

Och mitt igenom denna bechankiska, vilda skara gled Svarta Julia med automatiskt lugna rörelser. Det var just hennes sätt; så snart aftonen skred och lustigheten steg i Pothoffs kallare, förstenades hon till den

staty, som förskaffat henne tillnamnet: "Marmorbruden".

Under detta avgrundsväsen berättade Paul sin historia. Tungan tycktes styvs, och ögonen sågo genom en glasartad dimma, som kom allt i rummet att synas dansa eller vackla, medan hans hjärna visade alla minnesbilderna så skarpt begränsade och med så starka färger, som tavlorna i tittskåpet mitt emot honom. "Alltså, som det verkligen intresserar er, så var det så här. Vår montör var ute på arbete i staden, och jag övertog hans arbete i verkstaden. Det som rör mitt hantverk, det förstär jag, och i fabriken vet de också, att jag förstär det. Så till vida allt väl. Då skulle en spårvagn monteraras; det var den första som kom i mina händer. Nu hade länge en tanke legat och grott i mig, att om man gjorde en helt liten förändring i vagnens underrede, denna skulle komma att gå mycket lättare, samt också vara säkrare att bromsa. Detaljerna skulle ni inte förstå, då ni inte själva är smed, om jag så slet upp tungan på förklaringar. Men saken var riktig; det hade bara inte kommit

att falla någon in förr. När jag nu sveitsade samman de olika styckena i vagnen, såg jag, att med en helt obetydlig omarbätning saken ännu kunde göras. Gick alltså och sökte verk-mästaren för att tala med honom. Men den där var naturligtvis på språng efter något fruntimmer och ingestades/att finna. Vänta kunde jag inte. Alltså med brinnande äret till arbetet, tänker t. o. m. i min enfald att jag skulle förtjana mig ära och tack, ty det är ju en livsfråga för varje fabrik, att den levererar bättre arbete än konkurrenterna. På eftermiddagen kommer då äntligen min verk-mästare — och sprutar eld för att vagnen ännu inte står färdig. Jag visar honom, vad jag har utträttat, och förklarar fördelarna för honom. Om han bara hade gittat höra på, den oxen! så hade han varit tvungen begripa det, hur tjockskallig han än är. Men han började vraka ur sig i som ett tröskeverk, skriker och gormar, att jag är oförskämd och tilltaggen, förbjuder alla experiment, påstår att jag har förstört vagnen, och att jag måste ersätta skadan. Jag håller mig i skinnét, fast det kokar

inom mig. Herr överkmästare säger jag — jag står i stället för montören och är ansvarig för honom. Men jag vet min skyldighet och skulle ha talat med verk-mästaren, om bara verk-mästaren hade funnits på verkstaden i förmiddags. Men se då rörelse jag vid ett getingbo. Hur jag kunde understå mig att göra honom, verk-mästaren! förebräelser? Han visste när han behövde vara på verkstaden, och när han inte behövde vara där. En landstrykare kallade han mig, och en landstrykare kunde våga att lära honom vad han hade att göra eller inte. — Jag skulle lära att hålla mig på mattan. Jag vore bara en vanlig smedgesäll och av dem gälo treflot på pussinet — någon montör vore jag inte på långt när, och aldrig i livet skulle jag bli montör på den verkstaden. Och så befallde han mig att ögonblickligen göra om allt. Vad jag gjort, och lämna "tänkandet" åt dem som förstodo saken. Vagnen skulle göras ackurat så, som den var beställd. — Ja, så var det slut med tålamodet! Men jag kunde inte få fram ett ord; så går det alltid med mig, när jag blir väl-

digt i arg. Men jag slängde mina verktyg framför fötterna på honom — och helt om, marsch. — Vad säger ni om saken? — Finns där ord? — När jag skänker fabriken en nyuppfunden förbättring — skänker! En slugare hade låtit sig dyrt betala — och det är tacken? —

"Ja, varför gjorde ni det?" svarade Schack filosofiskt. "Den som går obedd till arbetet får ingen tack; så-dan är världen. Men nu får vi oss ett glas på saken." — Han alltså Paul fömdo sitt glas i ett drag. "Pothoffs punch är bra." — "Alltså!" började Schack eftertänksamt. "Om jag har förstätt rätt, så har ni väl haft nog av vagn-fabriken?" — "Min vockoln står ju inner, ifall jag vill låta den uslingen Reinecke ha nöjet att göra avdrag och låtta sitt hjärta. Men jag vet ju, att han blir tursinnig, om jag stannar borta." — "Så ni tror det", sade Schack i en retsam tvivlande ton. "Han kan ju få tio i stället. Där finns för många av oss arbetare." — "I ni begär ånd?" — Paul skakade på huvudet. "Smeder av min kaliber går inte tretton på

dussinet. Det är ju just genom min trumf i det här spelet, att han nu står där med vagnen halv-färdig, och ingen kan göra den färdig. Men det törns han inte medge! Leveransen brådskar, montören är borta, en förmanande törns han inte ta in, om han inte vill göra sig till spektakel. Han sitter i klämman, — och det fröjlar mig!"

"Ni är minsann beskedlig", tyckte Schack. — "Om det vore jag som hade ett horn i sidan mot någon — jag vore minsann inte så beskedlig." — "Vad skulle jag annars göra med karlen? — Så armar och ben av honom och låt mig ett par år? — nej, det lönar inte." — "Brutal, nej fy f-n! Fiat sku sken göras." — "Om ni har någon idé, så sving ut." — "Vad för?" (Forts i nästa nr.)

Att skriva över sina förfäders är att bland rötterna söka den friska som i stället bör finnas på grenarna. — J. Petit-Serr.